



Çeviri:

YÜKSEK NİTELİKLİ TARİH, KÜLTÜREL MİRAS ve VATANDAŞLIK EĞİTİMİ İÇİN

MANİFESTO:

TARİHİN GENÇ NESİLLERİN GELİŞİMİNDE AYIRT EDİCİ KATKISININ TANINMASINA
İLİŞKİN 15 İLKE*

EUROCLIO, 2013

Türkçeye Çeviren: Semih AKTEKİN

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, E-posta: semih.aktekin@gmail.com

orcid.org/0000-0001-7011-989X

Article Type	Translated Article
Received	15.10.2019
Accepted	22.10.2019
Corresponding Author	Semih AKTEKİN
Cite	EUROCLIO (2019). Yüksek nitelikli tarih, kültürel miras ve vatandaşlık eğitimi için manifesto: Tarihin genç nesillerin gelişiminde ayırt edici katkısının tanınmasına ilişkin 15 ilke (S. Aktekin, Çev.). <i>Türk Tarih Eğitimi Dergisi</i> , 8(2), ss. 650-655. (Orijinal yayın tarihi 2013).

* Avrupa Tarih Eğitimi Birliği EUROCLIO tarafından 2013 yılında yayınlanan “Manifesto on High Quality History, Heritage and Citizenship Education: 15 Principles for the Recognition of the Distinctive Contribution of History to the Development of Young People” başlıklı metnin tercümesidir.

Giriş

Kısa adı EUROCLIO olan Avrupa Tarih Eğitimcileri Birliği (European Association of History Educators), 2013 yılında “Yüksek Nitelikli Tarih, Kültürel Miras ve Vatandaşlık Eğitimi için Manifesto: Tarihin Genç Nesillerin Gelişiminde Ayırt Edici Katkısının Tanınmasına ilişkin 15 İlke” başlıklı belgeyi yayımlamıştır. 2014 yılında EUROCLIO Genel Kurulu tarafından oybirliğiyle kabul edilen Manifesto, bugüne kadar on dört farklı dile çevrilmiştir. Belge, tarih, kültürel miras ve vatandaşlık eğitimi alanındaki yirmi beş yıllık tecrübenin yanı sıra, yaşam boyu öğrenme, yeterlilik temelli öğrenme ve yirmi birinci yüzyıl becerilerine (bilgi, beceri ve tutumlar) ilişkin Avrupa politikalarına dayanmaktadır. Bu Manifesto, yeterliklerle ilgili olarak Avrupa Referans Çerçevesine dayanmaktadır.

Geçmişin Suistimalini Önlemek: Karmaşıklık-Çoklu Bakış Açısı-Eleştirel Düşünme

1. İlke

Yüksek nitelikli tarih, miras ve vatandaşlık eğitimi geçmişe dair tek bir gerçeği aktarmaya çalışmaz. Bunun yerine, somut olgulara ve nitelikli kanıtlara dayanarak ve nesnellik yolunda çaba göstererek tarihsel gerçeklere mümkün olduğu kadar yaklaşmayı amaçlar. Tarihsel anlatıların çok katmanlı olduğu ve yoruma dayandığı anlayışından hareket ederek bu anlatıların sorgulanması ve eleştirel olarak düşünülmesini teşvik eder.

2. İlke

Yüksek nitelikli tarih, kültürel miras ve vatandaşlık eğitimi, geleneksel “gurur ve acının aynası olarak tarih” yaklaşımına yeni bir perspektif getirerek tarihsel mitleri ve klişeleri yapı çözümüne uğratar. Böylece eğitimciler ve öğrencilerin kendi mantık ve kültürel deyimlerini sorgulamalarını destekler. Bir yandan ulusun çektiği acılar diğer yandan da milli gurur etrafında şekillenen bu geleneksel tarih eğitimi yaklaşımı, başkalarına verilen zararı ve milli anlatıyla bağlantılı olmayan alanların tarihçesini anlatmayı ihmal eder.

3. İlke

Yüksek nitelikli tarih, kültürel miras ve vatandaşlık eğitimi, geçmişin bir insanın sosyal geçmişine, cinsiyetine, mensup olduğu kuşak, etnik, dil ve inanç grubu ile toplumdaki farklı

dünya görüşlerine göre farklı algılandığı hususunda farkındalık yaratır. İnsanların ve olayların, değerleri ve zamanları bağlamında ele alınması gerektiği kabulünü teşvik eder.

4. İlke

Yüksek nitelikli tarih, kültürel miras ve vatandaşlık eğitimi, tarihle ilgili tek taraflı, önyargılı ve siyasallaştırılmış görüşlerin etkisini zayıflatmak ve onun karmaşık ve çok boyutlu doğasını ortaya çıkarmak için, tarihteki hassas ve tartışmalı konuları sorumlu bir şekilde ele alır. Bu, duygusal, öznel ve düşmanca bir dilden kaçınmak ve geçmişe dair pembe bir görüntü elde etmek için sorunlu tarihsel anlatıların kusurlarını giderme ve arındırma çabası içine girmeden tarafsız kavramların kullanılmasını teşvik etmek anlamına gelir.

5. İlke

Yüksek nitelikli tarih, kültürel miras ve vatandaşlık eğitimi, bölünmüş toplumlarda, empati becerilerini ve nefret ve şiddete başvurmadan geçmişi yorumlama konusunda farklı fikirleri tartışabilme yeteneğini geliştirerek uzun vadeli uzlaşmayı destekler.

Geçmişe Dair Çalışmalarda Kapsayıcı Bir Yaklaşımın Teşvik Edilmesi: Çeşitlilik-Diyalog-Eşitlik

6. İlke

Yüksek nitelikli tarih, kültürel miras ve vatandaşlık eğitimi, kendi öneminin mevcut deneyim ve güçlüklerle ilgili olduğunu kabul eder ve bu yüzden öğrencilerin içinde yaşadıkları dünyayı anlamalarına yardımcı olmayı ve gelecek için yönelimlerini desteklemeyi amaçlar. Bu, özellikle geçmişe dair çalışmanın politik ve toplumsal farkındalığın geliştirilmesinde faydalı bir araç olduğu, dolayısıyla karşılıklı olarak birbiriyle ilişkili iki okul dersi olan tarih ve vatandaşlık arasında köprü kurmak gerektiği inancı anlamına gelir.

7. İlke

Yüksek nitelikli tarih, kültürel miras ve vatandaşlık eğitimi, küresel bakış açılarını tanıtır ve geçmiş çalışmalarının siyasal, sosyal, ekonomik, kültürel ve çevresel gibi birden çok boyutunu kapsar. Bu, sadece anahtar olayları içermekle kalmaz ayrıca uzun vadeli gelişmeleri ve günlük hayat, doğa, cinsiyet, insan hakları ve göç gibi önemli temaları da ele alır.

8. İlke

Yüksek nitelikli tarih, kültürel miras ve vatandaşlık eğitimi, demokrasi, hoşgörü, insan haklarına saygı, karşılıklı anlayış, sosyal uyum, dayanışma, özgürlük, cesaret, fırsat eşitliği,

sorumluluk ve aynı zamanda sevgi ve arkadaşlık gibi çeşitli insani değerleri, inançları, tutumları ve eğilimleri irdeler. Bununla birlikte, klişeler, kalıp yargı, ön yargı, yabancı düşmanlığı, ırkçılık, şiddet ve nefret gibi olumsuz kavramların da üstesinden gelmeye çalışır. Çünkü bu kavramlar da insan davranışları yelpazesinin parçalarıdır ve üzerinde derinlemesine düşünülmesi gerekir.

9. İlke

Yüksek nitelikli tarih, kültürel miras ve vatandaşlık eğitimi, sosyal uyumu ve katılımı teşvik etmenin ve kültürlerarası ve dinler arası diyaloga katkıda bulunmanın bir yolu olarak kültürel, dini ve dilsel çeşitliliği benimser.

10. İlke

Yüksek nitelikli tarih, kültürel miras ve vatandaşlık eğitimi, canlı bir geçmiş algısı aktarmanın güçlü bir yolu olarak “çevremizdeki/yanıbaşımızdaki tarih” anlayışını kullanır ve kültürel mirası, somut ve somut olmayan kalıntılarıyla, bu geçmişe benzersiz bir erişimin aracı olarak benimser.

Eğitimde Gelişen Yenilikler: Katılım-Yeterlikler-Özerklik

11. İlke

Yüksek nitelikli tarih, kültürel miras ve vatandaşlık eğitimi, bilişsel (bilgi), işlevsel (bilginin uygulanması), kişisel (davranış) ve etik (davranışa yol gösterici ilkeler) bileşenleri de dahil olmak üzere yeterliliklere dayanmaktadır. Bu, bağlama uygun bilgi, beceri ve tutumların, inançların, eğilimlerin ve değerlerin kazanılmasına eşit derecede önem verilmesi anlamına gelir.

12. İlke

Yüksek kaliteli tarih, kültürel miras ve vatandaşlık eğitimi, sosyal ve vatandaşlık yeterlilikleri, kültürel farkındalık ve ifade, öğrenmeyi öğrenme, dijital yeterlilik, inisiyatif alma ve girişimcilik gibi temel yeterliliklerin geliştirilmesine katkıda bulunur. Aynı zamanda eleştirel düşünme, yaratıcılık, problem çözme ve karar alma gibi çapraz yeterlilikleri sunar.

13. İlke

Yüksek nitelikli tarih, kültürel miras ve vatandaşlık eğitimi, kronolojik anlayış, tarihi önem, birincil kaynağa dayalı kanıt, yorumlama, neden ve sonuç, değişim ve süreklilik, karşılaştırma, empati, olgu ve fikir, önyargı ve objektiflik gibi temel düşünme becerileri ve

kavramları geliştirir. Aynı zamanda kölelik, anayasa, sosyalizm ve ekonomik bunalım gibi temel kavramları da irdeler.

14. İlke

Yüksek nitelikli tarih, kültürel miras ve vatandaşlık eğitimi, konu ve olayları anlama ve analiz etme yeteneğini geliştirir; sonuçlara ulaşmak ve fikirler üretmek için mantıklı ve tutarlı bir şekilde kaynağa erişme, kaynak toplama, düzenleme ve inceleme yeteneği geliştirmeyi amaçlar. Aynı zamanda fikirleri ve argümanları özlü ve net bir şekilde ifade edebilme yeteneğini kazanmaya yardımcı olur.

15. İlke

Yüksek nitelikli tarih, kültürel miras ve vatandaşlık eğitimi; bağımsız öğrenmeyi, motivasyonu ve katılımı artıran pedagojik ve değerlendirme stratejilerine sahiptir. Aynı zamanda, sorumluluk duygusu, aktif katılım tutkusu, inisiyatif alma dürtüsü ve iletişim ve işbirliğini teşvik eder. Bu eğitim, merak, özerklik, açık görüşlülük, uluslararası görüşlülük, bir sorgulama ruhuna sahip olma, bağımsız düşünme ve manipülasyona karşı direnme becerilerinin gelişimini önemser.

Kaynakça

EUROCLIO (2013). Manifesto on high quality history, heritage and citizenship education: 15 Principles for the recognition of the distinctive contribution of history to the development of young people. Erişim (13.09.2019): <https://www.euroclio.eu/manifesto/>